

Utllysning av:

Rymddata för Samhällets bästa

**Etablering av ett Kompetenscentrum för ökad användning av
Satellitdata inom Samhällsvetenskapsforskning och -tillämpningar**

Innehållsförteckning

Inledning	3
Kontakt	3
Bakgrund	3
Syfte	3
Utlisnings utformning	4
Finansiella- och tidsramar	5
Tidsplan.....	5
Utvärderingsprocess.....	6
Utvärderingskriterier:.....	6
Vilka kostnader kan man söka för?	7
Regler för att ansöka, starta och genomföra projekt	8
Ansöka om projektbidrag	8
Utlämnande och sekretess.....	8
Starta projekt.....	8
Löpande statusrapportering.....	8
Slutredovisning och slutbetalning	9
Fakturering	9
§ 1. Bidragsmottagaren	10
§ 2. Ansökan.....	10
§ 3. Avvikelser i genomförande av projekt	10
§ 4. Projektavtal	10
§ 5. Stödberättigande kostnader	10
§ 6. Godkännande av villkor.....	11
§ 7. Rapportering och uppföljning	11
§ 8. Resultat	11
§ 9. Utbetalning	11
§ 10. Återbetalning	11
§ 11. Ändringar och tillägg	12
§ 12. Enlighet med svensk rätt	12
§ 13. Sanktioner m.m. vid brott mot villkoren	12

Inledning

Rymdstyrelsen utlyser medel för att stödja utvecklingen och etableringen av ett kompetenscentrum för ökad användning av satellitdata inom samhällsvetenskaplig forskning och tillämpning. Initiativet syftar till att främja samhällsnyttan genom att stärka kompetens, samverkan och verktyg som möjliggör för samhällsvetare att integrera satellitdata i sin forskningsmetodik. Målet är att forskningsresultat baserade på satellitdata inte bara ska bidra till vetenskaplig utveckling, utan även kunna användas i policyarbete, myndighetsutövning och andra former av nyttiggörande utanför akademien.

Kontakt

Kontaktpersoner för utlysningen är:

Iris Lee Thompson iris.leethompson@snsa.se

Ernesto Gutiérrez ernesto.gutierrez@snsa.se

Bakgrund

Samhällsvetenskaplig forskning har hittills i begränsad utsträckning använt jordobservationsdata, trots dess stora potential. Studier visar att rymddata kan integreras i de forskningsmetoder som används inom samhällsvetenskaperna och därigenom bidra med nya perspektiv samt möjliggöra fördjupad analys, ökad förståelse och bredare tillämpning av forskningsresultat. Flera discipliner inom samhällsvetenskap – såsom antropologi, arkeologi, ekonomi, socialgeografi och statsvetenskap – bedöms kunna dra stor nytta av den potential som rymddata erbjuder.

En aspekt som bidrar till att rymddata inte används i större utsträckning är den komplexitet som dess användning innebär. Tekniska utmaningar – såsom krav på specialkompetens inom geografiska informationssystem (GIS), fjärranalys och datavetenskap – har utgjort betydande hinder. Dessutom har satellitdata historiskt sett haft låg upplösning, vilket har begränsat möjligheterna till detaljerade sociala analyser.

Dagens tekniska framsteg, såsom högupplösta satellitbilder och mer användarvänliga analysverktyg, har dock skapat nya möjligheter att integrera jordobservation med samhällsvetenskapliga metoder. Trots detta kvarstår utmaningar, då användningen av satellitdata fortfarande kräver hög kompetens samt samarbete mellan olika discipliner, såsom fjärranalys, datavetenskap, artificiell intelligens med flera.

Denna utlysning syftar till att stödja insatser som möter behovet av kompetenshöjning inom olika sektorer samt etablerar det sektorsöverskridande och tvärdisciplinära samarbete som krävs för att skapa förutsättningar för ökad användning av rymddata inom samhällsvetenskap – och för att stärka dess nytta för aktörer utanför akademien.

Syfte

Utllysningen syftar till att utveckla och etablera ett kompetenscentrum som kan bidra till en bättre hantering av samhällsutmaningar genom att stärka förmågan att använda rymddata inom samhällsvetenskaplig forskning samt inom områden där samhällsvetenskapliga forskningsresultat kan komma till nytta, såsom i policyarbete och myndighetsutövning.

Stödet avser att möjliggöra etableringen av ett kompetenscentrum med följande huvudmål:

- Höja kompetensen inom användning av satellitbaserade lösningar samt sprida kunskap och tillämpningar till andra myndigheter och samhällssektorer.
- Öka medvetenheten och kompetensen hos forskare, beslutsfattare och studenter kring användningen av rymddata.
- Utveckla och sprida tvärvetenskapliga metoder för att kombinera traditionella samhällsvetenskapliga data med rymddata.
- Identifiera relevanta samhällsutmaningar där rymddata kan bidra till ny kunskap och lösningar.
- Bidra till att skapa praktiska och innovativa tillämpningar av satellitdata för att möta samhällsutmaningar såsom urbanisering, hållbar utveckling och socioekonomisk förändring.
- Främja samarbete och nätverksbyggande, både nationellt och internationellt, mellan universitet, myndigheter, ideella organisationer och näringsliv.

Utlysningens utformning

Utlysningen riktar sig till universitet eller till konsortier bestående av minst ett universitet (huvudsökande) och andra akademiska eller icke-akademiska aktörer. Det är bara universitet som kan vara huvudsökande.

Rymdstyrelsen betalar endast ut bidrag till den huvudsökande. I ansökan ska huvudsökande ange vilka andra parter som är aktiva i projektet och därmed ska få del av bidraget, samt ansvara för fördelning av medlen. I ansvaret för fördelning av medel har huvudsökanden att beakta tillämpliga regler för offentlig upphandling och statsstöd.

Projektet förväntas omfatta följande aspekter och aktiviteter:

- Etablering och strategisk planering för ett kompetenscentrum
- Planering, utveckling och genomförande av kompetenshöjande insatser för målgrupper inom olika sektorer
- Skapande av samverkan mellan aktörer från olika discipliner och sektorer
- Definition och genomförande av sektorsövergripande pilotprojekt med fokus på samhällsnytta
- Utveckling av strategi och förutsättningar för att etablera ett nationellt kompetenscentrum

Rymddata, dess potential och de utmaningar som är förknippade med dess användning ska utgöra en central komponent i samtliga aktiviteter, utbildningsinsatser och pilotprojekt inom ramen för projektet. Det innebär dock inte att lösningarna enbart ska

baseras på satellitdata – andra typer av data kan integreras, förutsatt att de bedöms relevanta för att adressera de aktuella samhällsutmaningarna.

Pilotprojekten inom projektet ska vara utforskande till sin karaktär och syfta till att generera nya insikter om hur satellitdata kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. De får inte vara marknadsstörande, exempelvis genom att utgöra subventionerade upphandlingar eller ersätta befintliga kommersiella lösningar.

För mer information om ansökningsprocessen, bedömningskriterier och hantering av finansiella medel hänvisas till utlysningens fullständiga villkor.

Finansiella- och tidsramar

Utlysningen ska finansiera ett kompetenscentrum med en budget till högst 4 miljoner kr. Projektiden ska vara 3 år.

Tidsplan

Den nu aktuella utlysningen är öppen mellan 16 juni – 15 augusti 2025.

Tilldelningsbeslut meddelas senast sep 2025.

Projektstart: HT 2025.

Datum	Händelse
16-juni-25	Utlysningen öppnar
15-aug-25	Utlysningen stänger
sep-25	Besked om tilldelning
okt-25	Första utbetalning

Utvärderingsprocess

Vid utvärdering av ansökan använder Rymdstyrelsen viktade bedömningskriterier enligt beskrivning nedan. Rymdstyrelsen fattar beslut om finansieringen av projektet efter rekommendation från en bedömningsgrupp. Rymdstyrelsens beslut får ej överklagas.

Utvärderingskriterier:

Relevans och måluppfyllelse (20%)

- Relevant behov och samhällsnytta i relation till utlysningens syfte.
- Rymddata är betydelsefull inom projektbeskrivning och -plan.

Aktörers kompetens (20%)

- Sökandes kompetens, förmåga och trovärdighet att genomföra projektet utvärderas.
- Sökandets etablerade samarbete med forskargrupper inom olika discipliner inom samhällsvetenskap.
- Sökandets etablerade samarbete med forskargrupper inom discipliner som anses relevanta för hantering av rymddata.
- Sökandets etablerade samarbete med myndigheter, näringsliv och andra icke-akademiska aktörer.
- Jämn könsfördelning i projektorganisationen beaktas.

Genomförbarhet och långsiktighet (20%)

- Genomförbarheten bedöms utifrån projektmål, metod, tillvägagångssätt och resursutnyttjande.
- Projektplan och projektbudget ska vara realistiska och välgrundade.
- Projektets potential och plan för att bidra till icke-akademiska aktörers verksamhet bedöms.
- Potentialen och planen för att kompetenscentrumet ska kunna utvecklas till ett nationellt centrum bedöms.

Budget och kostnadseffektivitet (20%)

- Budget och tidsplanen är rimliga i relation till projektets mål.
- Samtliga finansieringskällor är tydligt redovisade.
- Projektbudget och fördelning av bidrag bland parterna i projektet är tydlig redovisade.

Innovationshöjd och nytänkande (20%)

- Projektet bidrar till nya insikter eller ökad kompetens i användningen av rymddata hos relevanta akademiska och icke-akademiska aktörer.
- Projektet bidrar till att identifiera relevanta samhällsutmaningar där rymddata kan generera ny kunskap och lösningar.
- Projektet bidrar till att utveckla praktiska och innovativa tillämpningar av satellitdata för att möta samhällsutmaningar. Lösningar ska vara unika, nyskapande eller erbjuda effektivare alternativ jämfört med befintlig teknik eller etablerade arbetssätt, och vara konkurrenskraftig i förhållande till existerande lösningar.

Vilka kostnader kan man söka för?

Kostnader som går att söka medel för är merkostnader som har en tydlig koppling till arbetet inom projektet. Kostnader för vilka ersättning kan sökas inkluderar:

- Arbetstid för att leda, planera, etablera samt utföra aktiviteter inom projektet.
- Forskare från högskolor eller forskningsinstitut får finansieras upp till 100% av sin arbetstid för att delta i projektet inkl. overheadkostnader.
- Företag får finansiering för sin arbetstid för att delta i projektet enligt regler för offentlig finansiering.
- Resor och workshops med syfte att föra dialog med relevanta aktörer.
- Inköp av befintliga rymddatabaserade produkter (t.ex. satellitdata) från tredje part är tillåtet, förutsatt att de ingår i ett utvecklingsarbete som uppfyller utlysningens syfte och krav.
- Kostnader för instrument och utrustning (drift och/eller avskrivningskostnader över projektets längd).
- Kostnader för kontraktsforskning, kunskap, samt konsulttjänster som används uteslutande för forsknings- eller utvecklingsverksamheten och som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor.
- Andra allmänna omkostnader och andra driftkostnader uppkomna som direkt följd av projektet.

I ansvaret för fördelning av medel har huvudsökanden att beakta tillämpliga regler för offentlig upphandling och statsstöd.

För mer information om villkor för bidrag och stödberättigande kostnader hänvisas till utlysningens fullständiga villkor.

Regler för att ansöka, starta och genomföra projekt

Ansöka om projektbidrag

Ansökan görs skriftligt på svenska eller engelska och ska vara Rymdstyrelsen tillhanda senast vid utlysningens stängningsdatum. Ansökan görs på formuläret. Den kompletta ansökan skickas via epost till application@snsa.se med ämnesrad: Ansökan till Rymddata för samhällets bästa. Det går även bra att skicka ansökan via fysisk postgång.

Utlämnande och sekretess

Ansökningar som lämnas in till Rymdstyrelsen blir allmänna handlingar. Enligt offentlighets- och sekretesslagen får uppgifter om enskilds affärs- eller driftsförhållanden, uppfinningar och forskningsresultat inte lämnas ut om det kan antas att någon enskild lider skada i det fall uppgifterna offentliggörs. Sådan sekretess gäller som längst 20 år. Detta innebär att Rymdstyrelsen alltid genomför en sekretessprövning samt att myndigheten måste lämna ut handlingarna om någon efterfrågar dem utom i de fall då det föreligger sekretess enligt tillämplig lagstiftning. I det fall önskemål om sekretess föreligger, skall detta anmälas till Rymdstyrelsen i varje enskild ansökan och den information som sökanden anser vara konfidentiell ska i sådant fall tydligt markeras på aktuella sidor i ansökan. Observera att ansökan som helhet inte kommer att sekretessbeläggas.

Starta projekt

För att starta projektet ska projektvillkoren undertecknas. Bidragsmottagare skall därefter leverera en populärvetenskaplig beskrivning av vad som ska göras. Under projektet ska löpande statusrapportering ske samt en teknisk och ekonomisk slutredovisning lämnas in. Dessa beskrivs nedan.

Godkännande av projektvillkor

När Rymdstyrelsen har beviljat bidrag till projektet ska bidragspart/parter underteckna blanketten, varefter projektet kan inledas. Genom undertecknandet godkänner och förbinder sig bidragsmottagaren att utföra projektet i enlighet med de villkor som anges. Vidare godkänner bidragsmottagaren den tidplan, inklusive rapporterings- och utbetalningsplan, samt datum för slutredovisning som anges av Rymdstyrelsens beslut alternativt, om det inte finns i beslutet, såsom framgår av ansökan.

Löpande statusrapportering

Bidragsmottagaren ska rapportera till Rymdstyrelsen 3 gånger (enligt Tidsplanen i utlysningstext) och utbetalning sker efter rapporten blev godkänd och elektronisk faktura mottagits. Föreslagens planering avseende rapportering ska finnas i projektbeskrivningen. Statusrapporten ska ange hur projektets framsteg i relation till projektbeskrivningen. Uppnådda delmål och eventuella avvikelser ska framgå. Redovisning av stödberättigande kostnader ska ingå i statusrapporten

Statusrapporteringen av projekt görs på blanketten som tilldelas efter underteckning av kontrakt.

Statusrapporter skickas elektroniskt till: rymdstyrelsen@snsa.se med ämnesrad:

Lägesrapport Rymddata för samhällets bästa, [Ärendenummer] Projektets ärendenummer återfinns i Rymdstyrelsens beslut om beviljande av medel.

Slutredovisning och slutbetalning

Slutredovisningen består av dels av en ekonomisk slutrapport, dels en teknisk slutrapport. När hela slutredovisningen är godkänd kan fakturering för den slutliga utbetalningen göras och projektet avslutas. Teknisk slutrapport skickas tillsammans med den signerade ekonomiska slutrapporten till: rymdstyrelsen@snsa.se med ämnesrad: Slutredovisning Rymddata för samhällets bästa, [Ärendenummer].

Teknisk slutrapport

I den tekniska slutrapporten ska följande information framgå:

- Projektets bakgrund och syfte.
- Projektets redovisning av slutresultat för projektet inklusive uppnådda mål/resultat.
- Förvaltningsplan för att vidareutveckla konceptet, implementera det i behovsägarens verksamhet eller överföra det till andra myndigheter.
- Populärvetenskaplig beskrivning på svenska till Rymdstyrelsen. Denna är avsedd för Rymdstyrelsens kommunikationsarbete och informationsspridning till allmänheten.

Ekonomisk slutrapport

Samtliga stödberättigande kostnader ska redovisas exklusive moms. Ekonomisk slutrapport ska signeras av projektansvarig person.

Inlämning av rapporterna

I de fall företag önskar att viss information ska hanteras som företagssekretess skickas rapport enbart via fysisk post till: **Rymdstyrelsen, Box 4006, 171 04 SOLNA**. Om ingen hemställan om företagssekretess framställs, skickas de färdigställda rapporterna antingen per e-post till rymdstyrelsen@snsa.se eller per fysisk post. Observera att rapporterna inte kommer att sekretessbeläggas i sin helhet. Företag måste hemställa om att specifikt angiven information på specifik sida hanteras som företagssekretess. För sekretesshantering, se kapitel Utlämnande och sekretess.

Fakturering

Fakturering av den första utbetalningen av bidrag, kan ske när

- Bidragsmottagaren har undertecknat och till Rymdstyrelsen returnerat dokumentet **Godkännande av projektvillkor**, som finns på myndighetens hemsida, och efter att eventuellt begärda kompletteringar har inkommit till myndigheten.
- Populärvetenskaplig projektbeskrivning på svenska har skickats till Rymdstyrelsen.

Fakturering ska ske via elektronisk faktura PEPPOL BIS BILLING (0007:2021002585) och detaljerna finns på Rymdstyrelsens hemsida (<https://www.rymdstyrelsen.se/om-rymdstyrelsen/kontakta-rymdstyrelsen/>).

Villkor för bidrag

§ 1. Bidragsmottagaren

- Sökanden ska vara en juridisk person.
- Sökanden ska ha driftställe och organisationsnummer i Sverige.
- Om flera parter är aktiva i projektet och därmed ska få del av bidraget, ska en av parterna stå som huvudsökande i detta fall myndigheten. Rymdstyrelsen betalar endast ut bidrag till huvudsökande.

§ 2. Ansökan

- Ansökan ska vara skriftlig, i anvisat formulär samt innehålla all av Rymdstyrelsen efterfrågad information. Ansökan får inte överskrida 12 sidor med 12 punkters text.
- Ansökan ska vara Rymdstyrelsen tillhanda senast utlysningens stängningsdatum. Efter att ansökningstiden passerats får komplettering av ansökan endast ske på begäran från Rymdstyrelsen.

§ 3. Avvikelser i genomförande av projekt

Bidragsmottagaren ska omedelbart och skriftligen/via epost underrätta Rymdstyrelsen om något av följande inträffar:

- Projektet försenas eller risk föreligger att projektet inte kommer att motsvara rimliga ställda förväntningar
- Omständigheter inträffar som kan påverka projektets genomförande eller att dess övriga finansiering minskar

§ 4. Projektavtal

Parterna ansvarar själva för att upprätta ett projektavtal som reglerar projektparternas inbördes ansvar och skyldigheter inom projektet.

§ 5. Stödberättigande kostnader

Finansieringen sker genom bidrag. Bidrag till organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet begränsas av regler om statligt stöd. Reglerna styr bland annat vilka typer av kostnader som är stödberättigande och hur stor del av dem som får täckas genom bidrag. Stödgrunden avgör vilka kostnader som är stödberättigande.

För att vara stödberättigande ska kostnaden:

- vara faktisk och kunna styrkas,
- ha uppkommit hos bidragsmottagaren,
- ha uppkommit inom projekttid enligt Rymdstyrelsens beslut,
- vara bokförd och fastställt enligt god redovisningssed samt
- vara skälig och ha uppkommit enbart för genomförande av projektet.

Kostnaderna ska kunna särskiljas från mottagarens övriga transaktioner och redovisas senast i slutrapporten.

Kostnader som en utländsk organisation med fast driftställe i Sverige har ska vara hänförliga till filialens eller driftställets verksamhet för att vara stödberättigande.

Moms är som huvudregel *inte* en stödberättigande kostnad. Om en projektpart inte är momsredovisningsskyldig kan dock momsen vara en faktisk kostnad och är då stödberättigande. Endast om projektpart kan styrka att momsen är en faktisk kostnad får den tas upp och utgöra en del av de stödberättigande kostnaderna. Moms ska i sådant fall tas upp tillsammans med den kostnad som momsen hör till och inte separat.

§ 6. Godkännande av villkor

Bidragsmottagaren ska underteckna blanketten **Godkännande av projektvillkor** som finns tillgänglig på myndighetens hemsida. Genom undertecknandet godkänner och förbinder sig bidragsmottagaren att utföra projektet i enlighet med de villkor som anges för den aktuella utlysningen. Vidare godkänner bidragsmottagaren den tidplan, inklusive rapporterings- och utbetalningsplan samt datum för slutredovisning, som anges i Rymdstyrelsens beslut. Om ej annat anges i beslutet godkänner Rymdstyrelsen den tidplan, rapporteringsplan och utbetalningsplan som föreslås i projektbeskrivningen.

§ 7. Rapportering och uppföljning

På Rymdstyrelsens hemsida finns blanketter för rapportering. Rymdstyrelsen har rätt att granska projektet samt att ta del av handlingar. Rymdstyrelsen får utse kvalificerade revisorer eller utvärderare för sådan granskning.

§ 8. Resultat

Bidragsmottagaren äger alla rättigheter till det färdiga projektresultatet. I de fall flera projektparter deltagit, ska deras inbördes rättigheter regleras i ett projektavtal. Resultat får ej överlåtas eller upplåtas på något sätt som innebär att indirekt statligt stöd lämnas till annat företag.

Projektresultat ska nyttiggöras för samhället i enlighet med de förutsättningar som gäller för aktuell stödgrund. Bidragsmottagaren ska genom exempelvis licensiering, offentliggörande eller kommersialisering av projektresultat bidra till målet med programmet och utlysningen.

§ 9. Utbetalning

Den första utbetalningen av bidrag sker efter att bidragsmottagaren har signerat och till Rymdstyrelsen returnerat blanketten **Godkännande av projektvillkor** som finns tillgänglig på myndighetens hemsida samt efter att eventuellt begärda kompletteringar har inkommit till Rymdstyrelsen. Beviljade bidrag betalas normalt ut 30 dagar efter mottagande av faktura/rekvisation. För att utbetalning ska ske måste samtliga villkor vara uppfyllda och godkända.

Fakturor ska skickas i elektroniskt format via Peppol. Observera att PDF inte är ett godkänt format. För mer information se Rymdstyrelsens hemsida [Fakturainformation](#).

§ 10. Återbetalning

Rymdstyrelsen kan efter särskilt beslut helt eller delvis kräva tillbaka felaktigt utbetalat stöd jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Om bidraget utgör olagligt statsstöd kommer Rymdstyrelsen i enlighet med lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler, återkräva utbetalat stöd jämte ränta från utbetalningsdagen.

Bidragsmottagare som erhållit mer medel än vad denne har rätt till enligt Rymdstyrelsens beslut och dess villkor, är återbetalningsskyldig för sådant belopp till Rymdstyrelsen.

Återbetalningsskyldighet föreligger om projektet avbryts.

Rymdstyrelsen ska vid godkännande av slutrapport meddela bidragsmottagaren om återbetalningsskyldighet föreligger samt till vilket belopp. Återbetalning ska ske senast 30 dagar från Rymdstyrelsens meddelande.

§ 11. Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till Rymdstyrelsens beslut måste vara skriftliga för att gälla och skickas till rymdstyrelsen@snsa.se.

§ 12. Enlighet med svensk rätt

Ansvar för att forskningsprojektet bedrivs i enlighet med svensk rätt
Projektledaren och medelsförvaltaren ansvarar för att forskningen bedrivs i enlighet med gällande svensk rätt, bl.a. lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor, dataskyddsförordningen (GDPR), tillämpliga registerförfattningar, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), säkerhetsskyddslagen (2018:585) och lag (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden.

Medelsförvaltaren och projektledaren ska beakta de internationella aspekterna av projektet på ett ansvarsfullt sätt med hänsyn tagen till Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen. Vid samarbete med forskare med anknytning till land utanför EU ska medelsförvaltaren och projektledaren beakta de förslagen till vägledande nationella riktlinjer som utarbetats av Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Vinnova inom ramen för regeringsuppdraget U2023/02127.

§ 13. Sanktioner m.m. vid brott mot villkoren

Rymdstyrelsen kan besluta att helt eller delvis avbryta utbetalning av ett beviljat bidrag om:

- Projektledaren, annan sökande eller medelsförvaltaren genom att lämna oriktiga uppgifter, underlåtit att anmäla andra bidrag till projektet eller på något annat sätt förorsakat att bidraget har beviljats felaktigt eller med för högt belopp.
- Bidraget av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta.
- Fortsatt finansiering inte är förenlig med Sveriges utrikes-, säkerhets- eller försvarspolitiska intressen.
- Villkoren för bidraget inte har uppfyllts.
- Oetiskt handlande har förekommit, eller projektledaren genom annat handlande eller av annan anledning har visat sig klart olämplig att uppbära bidrag från Rymdstyrelsen.

Rymdstyrelsen kan avbryta utbetalning av bidrag med omedelbar verkan.